

RTU studiju kurss "Pētniecība dizainā"**0R000 Rēzeknes akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	RA0389
Nosaukums	Pētniecība dizainā
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Aina Strode - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursā paredzēts apgūt prasmes analizēt dizaina pētniecībā pastāvošās iespējas un ierobežojošos faktorus, izmantojot dizaina domāšanas procesa metodiku. Studenti apgūs prasmes datu ieguves, apstrādes un analīzes metožu izvēlē katra dizaina posma izstrādei.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Mērķis - apgūt pētnieciskās darbības praktiskās iemaņas, kas nepieciešamas referātu, publikāciju sagatavošanā, studiju darba teorētiskā un empīriskā pētījuma izstrādei dizaina jomā. Uzdevumi: •Apgūt prasmi pielietot radošas domāšanas metodes, izmantot zinātniskās un profesionālās datu bāzes, izmantot informācijas meklēšanas, atlases un apkopošanas līdzekļus; •Apgūt prasmi patstāvīgi pielietot pētīšanas, datu apstrādes un analīzes, lietotāju ieradumu novērošanas metodes (kvantitatīvās: aptauja; kvalitatīvās: intervijas, fokusgrupas diskusija, ekspertu aptauja/intervija, lauka pētījums, gadījuma izpēte u.c.) un problēmu risināšanas prasmes; •Veicināt izpratni un ētisko atbildību par zinātnes rezultātu vai profesionālās darbības iespējamo ietekmi uz vidi un sabiedrību.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Izstrādāts pētījuma dizains Izstrādāts studiju darba pētījuma zinātniskais aparāts Izstrādāta studiju darba teorētiskā un empīriskā daļa Izstrādāts nobeigums ar secinājumiem Sagatavota studiju darba prezentācija

Literatūra	Obligātā/Obligatory:: 1. Zinātniskās darbības metodoloģija : starpdisciplināra perspektīva : kolektīvā monogrāfija / K. Mārtinsones un A. Piperes zinātniskajā redakcijā ; recenzenti: Dr.habil.oec. Baiba Rīvža, Ph.D. Juris Dragūns, Dr.med. Ieva Reine ; literārā redaktore Inta Rozenvalde ; vāka mākslinieks Modris Brasliņš . Rīga, Rīgas Stradiņa universitāte, 2021. 2. Gavriļins, Aleksandrs. Vēstures avotu pētniecība : lekciju kurss / Aleksandrs Gavriļins ; zinātniskais redaktors Mārtiņš Mintauris ; redaktore Sandra Liniņa. - [Rīga] : LU Akadēmiskais apgāds, ©2017. - 111 lpp. 3. Pētniecība: teorija un prakse / Kritiņes Mārtinsones, Anitas Piperes, Daigas Kamerādes zinātniskajā redakcijā ; recenzenti: Juris G. Draguns, Ģirts Dimdiņš ; redaktore Gunta Tramdaka ; dizains: Baiba Lazdiņa. - Rīga : RaKa, ©2016 (Izdevniecība RaKa tipogrāfija). - 546 lpp. 4. Kristapsone, Silvija. Zinātniskā pētniecība studiju procesā / Silvija Kristapsone. - 2., aktualizētais izdevums. - Rīga : Turība, 2014. - 350 lpp. 5. Pētniecības terminu skaidrojošā vārdnīca / sastādītāja Ilva Enģele ; autori: Kristīne Mārtinsonē, Anita Pipere, Daiga Kamerāde, Silvija Kristapsone, Vija Stile, Vents Silis, Ivans Jānis Mihailovs, Solvita Ūlsena, Maija Zakriževska, Reinis Lazda ; zinātniskās redaktore: Kristīne Mārtinsonē, Anita Pipere, Daiga Kamerāde ; redaktore Rita Cimdiņa ; dizains: Baiba Lazdiņa. - Rīga : RaKa, 2011 (Izdevniecība RaKa tipogrāfija). - 74 lpp. Papildu/Additional: 1. Zinātnes valoda: stils, teksts, konteksts : monogrāfija / atbildīgā redaktore Agnese Dubova ; recenzentes: Dr.philol. Regīna Kvašīte, Dr.philol. Svetlana Polkovņikova ; tulkoātāja (angļu-latviešu-angļu valoda) Baiba Egle ; tulkoātāja (vācu-latviešu-vācu valoda) Egita Proveja ; literārā redaktore Agita Kazakeviča ; vāka māksliniece Ilze Ruperte. Rīga, Zinātne, Dardedze hologrāfija, 2021. 2. Mārtinsonē, K. (2011). Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes. Rīga: RaKa, 241 lpp. 3. Art as research = Māksla kā pētniecība (2011). R. Šmite, K. Mey, R. Šmits (eds.) Rīga : RIXC, the Centre for New Media Culture, 287 lpp. 4. Collins, Hilary. (2010). Creative Research : The Theory and Practice of Research for the Creative Industries. Full Text Available AVA Academia. eBook. 210p. Database: eBook Collection (EBSCOhost) 5. Stanczak, G.C. (Ed.) (2007). Visual research methods: image, society, and representation. SAGE. 6. Arhipova, I., Bāliņa, S. (2006). Statistika ekonomikā. Risinājumi ar SPSS un Microsoft Excel. Rīga: Datorzinību centrs 7. Kroplijs, A., Raščevska, M. (2004). Kvalitatīvās pētniecības metodes sociālajās zinātnēs. Rīga: Raka, 178 lpp. Interneta resursi un periodika/Internet resources and periodicals: https://www.startdesign.lv/ Arhitecture research: http://journal.sapub.org/arch Journal of Research Practice: http://jrp.icaap.org/index.php/jrp/issue/archive Design Issues: http://www.mitpressjournals.org/loi/desi Journal of Design Research: http://www.inderscience.com/jhome.php?jcode=jdr International Journal of Design http://www.ijdesign.org/ojs/index.php/IJDesign/index Journal of Design History http://jdh.oxfordjournals.org/ Datubāzes: http://search.ebscohost.com https://webofknowledge.com
Nepieciešamās priekšzināšanas	Nav nepieciešamas

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Ievads. Pasaules izziņāšanas veidi. Zinātnes valoda. Pētījumu teorētiskie un metodoloģiskie pamati. Zinātniskā pētījuma principi. Pētījumu veidi un to attīstības tendences.	2	1	0	0
Dizaina domāšanas piecu soļu process. Dizaina domāšanas rīku un metožu kopums.	2	2	0	0
Pētījuma plānošana. Problēmas, temata, tēmas un virsraksta jēdzieni un to savstarpējā saistība. Pētījuma temata un virsraksta izvēles nosacījumi, to specifika dizaina studiju programmā. Pētījuma autora un darba vadītāja sadarbības plānošana. Pētījuma programmas izstrāde un pētījuma organizācija. Pilotpētījumi, metodikas korekcija. Pētījuma aprobācija.	2	2	0	0
Pētījuma ievads un Zinātniskais aparāts. Pētījuma metožu iedalījums. Teorētiskās: literatūras un dokumentu izpēte. Kontentanalīze. Darbs ar literatūru un avotiem. Informācijas atlase, apstrāde, jaunu teorētisko konstrukciju (modelis, definīcija u.tml.) izveide.	4	7	0	0
Empīriskais pētījums. Kvantitatīvās pētījuma metodes	2	4	0	0
Metodes izpētes posmā. Dokumentu izpēte – priekšizpēte, sekundāro datu analīze. Klātienēs sesijas – klātienēs novērojums, konteksta intervijas, intervijas ar ekspertiem, fokusa grupas. Attālinātas izpētes sesijas – attālināts novērojums, mobilā „etnogrāfija”, dienasgrāmatu studijas. Autoetnogrāfija. Koprades sesijas ar lietotājiem.	2	3	0	0
Metodes un rīki problēmas definēšanas posmā Metode: interviju kodēšana Metode: afinitātes diagramma Rīks: lietotāja profils Rīks: lietotāja pieredzes karte Rīks: pakalpojuma rasējums Metode: izaicinājuma formulēšana	2	3	0	0

Metodes ideju izstrādē.	2	2	0	0
Prototipēšanas metodes Metode: skices un domu kartes Metode: saskarnes papīra prototips Metode: storyboard karte Metode: kartona prototips fiziskiem objektiem, telpām, vidēm Metode: pakalpojuma simulācijas	2	4	0	0
Datu matemātiskā apstrāde. Datu sadalījumi. Parametriskās un neparametriskās metodes. Aprakstošās un secinošās statistikas. Datu veidam atbilstošu statistiku un diagrammu izvēle. Aprakstošo statistiku noteikšana. Secinošo statistiku noteikšana. Korelācija. Dispersiju un faktoru analīze. Datu apstrāde izmantojot datorprogrammas. Apstrādes veida izvēle.	4	4	0	0
Kvalitatīvās pētījuma metodes (intervijas, fokusgrupas diskusija, ekspertu aptauja/intervija, lauka pētījums, gadījumu izpēte). Datu ieguve, apstrāde, interpretācija.	2	4	0	0
Pētījumu prezentācija. Prezentāciju veidi, to izvēle un sagatavošana. Audio un video tehnikas izmantošana. PowerPoint un citu programmu izmantošana. Prezentāciju sagatavošana. Ziņojumu, referātu un lekciju sagatavošana. Publiskas uzstāšanās organizācija un tehniskais nodrošinājums. Projektu darbu aizstāvēšanas runas sagatavošana, aizstāvēšanas procedūra. Studentu pētījumu prezentācijas, to apspriešana.	2	6	0	0
Literatūras saraksta un atsauču noformēšana. Dizaina projekta apraksta veidošana un noformēšana.	2	6	0	0
Dizaina projekta ekonomiskie aspekti.	2	4	0	0
Kopā:	32	52	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas: • Parāda padziļinātas vai paplašinātas zināšanas un izpratni dizaina nozarē, kuras nodrošina pamatu radošai domāšanai un pētniecībai, tajā skaitā darbojoties dažādu jomu saskarē (piem.: dizains-sociālās zinātnes (psiholoģija, pedagogija u.c.); dizains-vadības zinātne; dizains-dabas zinātnes u.tml.) • Pilnveido zināšanas, piedaloties pētniecības projektos, apmaiņas programmās, prakses programmu ietvaros nozares uzņēmumos.	Seminārs. Diskusija. Konference. Kritērijs: pētījuma posmu izstrāde un prezentācija atbilstoši prasībām.
Prasmes: • Patstāvīgi pielieto radošās domāšanas metodes un izmanto zinātniskās un profesionālās datu bāzes, izmanto informācijas meklēšanas, atlases un apkopošanas metodes • Izmanto pētīšanas, datu apstrādes un analīzes, lietotāju ieradumu novērošanas metodes (kvantitatīvās: aptauja; kvalitatīvās: intervijas, fokusgrupas diskusija, ekspertu aptauja/intervija, lauka pētījums, gadījumu izpēte u.c.) un problēmu risināšanas prasmes; • Analizē, vērtē un izmanto nozares zinātniskos un lietišķos pētījumus. • Parāda izpratni un ētisko atbildību par zinātnes rezultātu vai profesionālās darbības iespējamo ietekmi uz vidi un sabiedrību	Seminārs. Diskusija. Studiju darbs. Eksāmens. Kritērijs: pētījuma posmu izstrāde un prezentācija atbilstoši prasībām.
Kompetence: • Patstāvīgi formulē un kritiski analizē sarežģītas zinātniskas un profesionālas problēmas, izvēlas problēmas pētījuma dizainu (metodes, to secība); • Pamato lēmumus, un, ja nepieciešams, veic papildus analīzi; • Integrē dažādu jomu zināšanas	Studiju darbs. Eksāmens. Kritērijs: pētījuma daļu atbilstoša izstrāde un prezentācija atbilstoši prasībām.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Teorētiskās literatūras izpēte, pētījuma dizaina un studiju darba teorētiskās daļas izstrāde	50
Kvantitatīvo un kvalitatīvo metožu izvēle un izmantošana studiju darba empīriskās daļas izstrādē	40
Pētījuma prezentācija	10
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	18.0	14.0	0.0		*	